

RECENSIONS

FERRAN BADOSA COLL (DIRECTOR), *MANUAL DE DRET CIVIL CATALÀ*, MADRID I BARCELONA, MARCIAL PONS, 2003, 800 PÀGINES

L'any 1999, el panorama bibliogràfic del dret civil català es va enriquir notablement amb la publicació del *Compendi de dret civil català*, aleshores coordinat pel professor Ferran Badosa Coll. Aquella obra, la qual probablement era més que un *compendi* («exposició succinta d'allò que conté de més substancial una exposició, una obra, etc., més extensa»), amb les seves 602 pàgines, ha crescut paral·lelament a l'expansió del dret civil català en el camp de la prescripció, la caducitat i els drets reals, s'ha engròssit fins a les 800 pàgines i ha canviat la denominació, sense ser considerat una segona edició, per la de *manual*, títol que potser tampoc no és el més escaient (*manual*: «llibre que exposa les notícies fonamentals sobre un tema determinat i que en facilita una consulta àgil i ràpida»). Perquè l'obra dirigida pel professor Badosa constitueix un pilar fonamental del nostre dret civil, atès que està destinada a esdevenir identificada amb l'objecte del seu estudi i que no només proporciona «allò més substancial» o «les notícies fonamentals» del dret civil català, sinó també la base i molts detalls d'un coneixement aprofundit d'aquest.

Actualitzat fins al novembre de 2003, segons s'indica, el *Manual* és en aquest moment l'única exposició de conjunt del dret civil català completament actualitzada, ja que ha incorporat l'estudi de la Primera llei del Codi civil de Catalunya, de la Llei 5/2001, de 2 de maig, de fundacions, i de les lleis aprovades els anys 2000, 2001 i 2002 en matèria de dret d'obligacions (pensions periòdiques i cessió de finca o d'edificabilitat a canvi de construcció futura), drets reals (accessió i ocupació, superfície, servituds i drets d'adquisició preferent, drets reals de garantia) i relacions parafamiliars (acolliment familiar de persones grans). L'estudi del dret vigent va precedir de tres capítols d'introducció històrica, que s'inicia amb el Decret de Nova Planta, i d'un capítol quart que emmarca el dret civil català dins de l'organització juridicoprivada de l'Estat espanyol. L'actualització ha arribat també a la selecció bibliogràfica amb què es clou cadascuna de les parts en què es divideix el *Manual*.

En efecte, el *Manual* es divideix en sis parts: una introducció, una part general (que inclou la persona, els béns i el negoci jurídic), obligacions i contractes, drets reals, dret de família i dret de successions, seguint el model pandectístic que domina els plans d'estudis de la majoria d'universitats catalanes. Però cal notar, i aquí s'evidencia amb una nitidesa particular que estem davant de quelcom més que un *manual*, que es dedica un capítol sencer als «béns» (capítol 11, de 30 pàgines), un altre al «negoci jurídic» (capítol 12, de 32 pà-

gines) i un altre a la persona física (capítol 7, de 21 pàgines), cosa que ultrapassa el que seria una mera exposició institucional del dret civil català, ja que aquests són conceptes jurídics de la part general que també en el dret civil català s'han de construir a partir d'elements de procedència diversa a causa de la inexistència d'una regulació institucional de dites categories. Igualment, s'intenten crear altres supraconceptes, com ara la *ineficàcia negocial* (capítol 18, que engloba la rescissió per lesió i l'acció revocatòria de donacions, que es desaprofita, però, a fi de crear el concepte d'*inoposabilitat* com a remei protector dels creditors). Cal destacar, també, ultra la seva completesa, l'agilitat de la seva consulta, resultat d'una sistemàtica clara i d'una divisió interna de cada capítol molt eficient, que permet trobar amb celeritat la qüestió concreta que interessa.

La redacció dels distints capítols correspon als col·laboradors més directes del professor Badosa a la Universitat de Barcelona: a les professores Arroyo (dret de família), Casanovas (drets reals i dret de successions), Ginebra (dret d'obligacions i contractes), Lauroba (drets reals), Marco (dret d'obligacions i contractes) i Zahino (introducció i drets reals), i als professors Marsal (coordinació de l'obra, drets reals i dret de successions) i Mirambell (drets reals i dret de família), amb la participació del professor de dret processal de la UB Lluís Caballol. El professor Badosa, a més de la direcció de l'obra, ha assumit el gruix de la introducció. Tot i el vincle de la formació científica comuna que uneix els autors, cadascun té les seves pròpies peculiaritats, la qual cosa de vegades provoca algun desequilibri entre els capítols. Així, per exemple, els capítols de dret de successions redactats pel professor Marsal contenen les principals referències jurisprudencials, mentre que la professora Casanovas no cita cap sentència en el capítol dedicat a la llegítima, ni tampoc la prou important STSJC de 29 de maig de 1997 en matèria de reserva. També es troba a faltar, pel que fa a l'«acció revocatòria de donacions», la rellevant STSJC de 6 de novembre de 2000, només per assenyalar alguna petita mancança que pot descobrir en el *Manual* el jurista pràctic. Aquest fet contrasta amb el fet que, fins i tot, apareguin esmentats els Principis de dret contractual europeu (pàg. 91) per a explicar el concepte d'*honradesa* de l'article 111-7 del Codi civil de Catalunya, i encara més àmpliament en el capítol dedicat a la nova regulació de la prescripció.

En un moment en què el desenvolupament del dret civil català, com a conseqüència de l'exercici de la competència atribuïda per la Constitució i l'Estatut, no ha estat encara completat, però sí que ha experimentat un altre avenç important, el *Manual de dret civil català* és una obra útil i indispensable, pel seu rigor i la seva qualitat científics i per la riquesa i la profunditat del seu contin-

gut, no només per a adquirir unes nocions essencials o fonamentals sobre el nostre dret civil, sinó per a trobar una resposta sòlida a la varietat de problemes teòrics i pràctics que genera el nostre dret en la vetlla del seu mil·lenari.

Antoni Vaquer Aloy
Catedràtic de Dret Civil
Universitat de Lleida

